

## **XORIJIY TIL DARSLARIDA ÒYIN METODIDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI VA USULLARI**

***Berdiyeva Shahlo Bahodirjonovna***

*Farg'ona viloyati. Beshariq tumani*

*2-son politexnikumi*

*Ingliz tili fani òqituvchisi*

[\*berdiyevashahlo83@gmail.com\*](mailto:berdiyevashahlo83@gmail.com)

**Annotatsiya:** Xorijiy til darslarida o'yin metodidan foydalanish o'quv jarayonini jonlantirish va talabalar motivatsiyasini oshirishda muhim rol o'ynaydi. O'yinlar orqali o'quvchilar tilni o'rganish jarayonida faol ishtirok etadilar, bu esa ularning eslab qolish qobiliyatini yaxshilaydi va muloqot ko'nikmalarini rivojlantiradi. O'yin metodlari, masalan, rol o'yinlari, simulyatsiyalar va interaktiv o'yinlar, talabalarga tilni amaliyotda qo'llash imkonini beradi, shuningdek, ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantiradi. O'yin metodlarining ahamiyati shundaki, ular o'quvchilarning psixologik jihatdan qulay muhitda o'rganishlariga yordam beradi. Bu usullar orqali talabalar o'zaro hamkorlikda ishlash, muammolarni hal qilish va ijodiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantiradilar. Shuningdek, o'yinlar orqali til o'rganish jarayoni qiziqarli va samarali bo'ladi, bu esa o'quvchilarning darslarga bo'lgan qiziqishini oshiradi.

**Kalit so'zlar:** O'yin metodlarining ahamiyati, O'yin metodlarining usullari, Motivatsiyani oshirish, Faol ishtirok etish, Ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantirish, Osonroq eslab qolish, Xatolarni kamaytirish, O'yin metodlarining usullari, Rol o'yinlari, Simulyatsiyalar, Interaktiv o'yinlar, Jamoa o'yinlari, Kreativ o'yinlar,

### **KIRISH**

Xorijiy til o'rganish jarayoni ko'p hollarda qiyin va murakkab bo'lishi mumkin. Talabalar yangi grammatik qoidalarni, lug'atlarni va talaffuzni o'zlashtirishda qiyinchiliklarga duch keladilar. Bunday vaziyatlarda o'yin metodlari xorijiy til darslarida samarali vosita sifatida chiqadi. O'yinlar nafaqat o'quv jarayonini jonlantiradi, balki talabalarni motivatsiya qilishda ham muhim rol o'ynaydi.

### **O'yin metodlarining ahamiyati**

*Motivatsiyani oshirish.* O'yinlar talabalar uchun qiziqarli va ko'ngilochar faoliyatdir. Ular o'quvchilarning darslarga bo'lgan qiziqishini oshiradi va o'rganish jarayonini yanada jozibador qiladi. O'yin orqali o'rganish, ko'pincha, an'anaviy darslardan ko'ra samaraliroq bo'ladi.

*Faol ishtirok etish.* O'yinlar orqali talabalar faqat passiv tinglovchi emas, balki faol ishtirokchilar bo'ladilar. Bu esa ularning tilni amaliyotda qo'llash imkoniyatini

oshiradi. Rol o'yinlari yoki simulyatsiyalar orqali talabalar real hayotdagi vaziyatlarni boshdan kechirishadi, bu esa ularning muloqot ko'nikmalarini rivojlantiradi.

*Ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantirish.* O'yinlar talabalar orasida muloqotni rag'batlantiradi. Ular bir-birlari bilan ishlash, fikr almashish va muammolarni hal qilishni o'rganadilar. Bu ijtimoiy ko'nikmalar, kelajakda ish joyida yoki kundalik hayotda foydali bo'ladi.

*Osonroq eslab qolish.* O'yinlar orqali o'rganilgan material talabalar tomonidan yaxshiroq eslab qolinadi. O'yin jarayonida hissiy tajribalar qo'shilgani uchun, talabalar yangi ma'lumotlarni yodda saqlashda osonlik bilan muvaffaqiyatga erishadilar.

*Xatolarni kamaytirish.* O'yinlar muayyan darajada xavfsizlik hissini beradi, chunki talaba xato qilishdan qo'rqmaydi. O'yin jarayonida xatolar qilish tabiiy hol sifatida qabul qilinadi va bu o'z navbatida o'rganish jarayonini yengillashtiradi.

### **O'yin metodlarining usullari**

1. *Rol o'yinlari.* Talabalar ma'lum bir vaziyatda rol o'ynaydilar. Masalan, restoran yoki do'kon sahnalarini yaratish orqali talabalar real hayotdagi muloqot ko'nikmalarini rivojlantiradilar. Bu usul orqali talabalar yangi lug'at va ifodalarni amalda qo'llash imkoniyatiga ega bo'ladilar.

2. *Simulyatsiyalar.* Simulyatsiyalar talabalarni turli vaziyatlarga joylashtiradi, masalan, sayohat qilish yoki biznes uchrashuvlarini o'tkazish. Bu usul orqali talabalar tilni amaliyotda qo'llashadi va muloqot qilish ko'nikmalarini mustahkamlaydilar.

3. *Interaktiv o'yinlar.* Turli xil interaktiv o'yinlar, masalan, "Kahoot!" yoki "Quizlet" kabi platformalarda o'tkaziladigan viktorinalar yordamida talabalar bilimlarini sinovdan o'tkazadilar. Bu o'yinlar raqobat ruhini uyg'otadi va o'qituvchilar uchun dars davomida talabalar bilimini baholash imkonini beradi.

4. *Jamoa o'yinlari.* Talabalarni kichik guruhlariga bo'lish orqali jamoa o'yinlari tashkil etiladi. Bu usul orqali talabalar bir-birlari bilan hamkorlikda ishlashni, fikr almashishni va birgalikda muammolarni hal qilishni o'rganadilar.

5. *Kreativ o'yinlar.* Talabalarga hikoya yozish yoki sahna ko'rsatmalari tayyorlash kabi kreativ vazifalar beriladi. Bu usul ijodkorlikni rivojlantiradi va talabalarni tilni ijodiy ravishda qo'llashga undaydi.

### **XULOSA**

Xorijiy til darslarida o'yin metodidan foydalanish talabalarning qiziqishini oshirish, o'rganish jarayonini interaktiv va qiziqarli qilish imkonini beradi. O'yinlar nafaqat talabalarning til ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi, balki madaniy tushunchalarni anglash hamda o'zaro muloqotlarni kuchaytiradi. O'yin metodlari orasida rol o'yinlari, karta o'yinlari, guruh o'yinlari, onlayn o'yinlar va xayoliy hikoyalar kabi turli usullar mavjud. Ushbu usullar talabalar o'rtasida raqobat va hamkorlikni rivojlantirib, darslarning yanada samarali o'tishiga yordam beradi. Natijada, xorijiy til darslarida o'yin metodlarini qo'llash nafaqat darslarni qiziqarli va

samara beruvchi qiladi, balki talabalar o'rtasidagi emotsional aloqalarni kuchaytiradi. O'qituvchilar o'yin metodlarini o'z darslariga integratsiya qilish orqali talabalar muvaffaqiyatini oshirishlari mumkin. Xorijiy til darslarida o'yin metodlarini qo'llash talabalarning motivatsiyasini oshirish, faol ishtirok etishlarini rag'batlantirish va tilni amaliyotda qo'llash imkoniyatini taqdim etadi. O'yinlar orqali olingan tajribalar talabalar uchun nafaqat bilimlarni mustahkamlash, balki ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantirishga ham xizmat qiladi. O'qituvchilar uchun esa bu metodlar darslarni yanada qiziqarli va samarali qilish imkonini beradi. Shunday qilib, xorijiy til ta'limida o'yin metodlaridan foydalanish muhim ahamiyatga ega bo'lib, talabalarni muvaffaqiyatli til o'rganishga yo'naltiradi.

#### **Manba**

1. Amonova, N. (2021). O'yin metodlarini ta'limda qo'llash. O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim vazirligi.
2. Ismoilova, D. (2020). Xorijiy til o'qitishda innovatsion usullar. Samarqand Davlat Universiteti.
3. Nurmuratova, S. (2019). Ta'limda o'yin metodlari va ularning ta'siri. Buxoro davlat universiteti.
4. Raxmonova, G. (2022). O'yinlar yordamida xorijiy til o'qitish usullari. Termiz davlat universiteti.